

לכבוד

עו"ד אמיר הלמר, ראש מחלקת ביקורת והערכה
רו"ח יעקב יודקוביץ, חשבונאי ראשי במחלקת תאגידיים
רשות ניירות ערך

א.ג.

הנדון: **"עמדת סגל חשבונאית 13-8" – טעות קולמוס בניסוח דגשים לגילוי הנדרש בסעיף 35**

ב-IFRS 7, השמטת התייחסות לסעיף 35 והתעלמות מסעיף 35

בהמשך למכתבנו מיום 19.6.22 אודות "הצורך בתיקון ליקויים ב"החלטת אכיפה חשבונאית 1-21", בהמשך להודעת הרשות מיום 21.7.22 אודות השקת "ביקורת רוחב" במחלקת ביקורת והערכה לנאותות הגילוי בחברות מתחום האשראי החוץ בנקאי, ובהמשך לפרסום "עמדת סגל חשבונאית 13-8: הגילוי הנדרש על סיכון אשראי בדוחות תאגידיים הפועלים בתחום האשראי החוץ בנקאי", מיום 5.12.22, המחליפה את "החלטת אכיפה חשבונאית 1-21", אנו מודים לכם על תיקון עמדת הרשות בנוגע לדרישות הגילוי בסעיף 35 (בהתאם להערות במכתבנו שבנדון) כלהלן:

התייחסות הסגל לגילוי הנדרש בסעיף 35 ב-IFRS 7, להתאמה בין יתרת הפתיחה ליתרת הסגירה של ההפרשה להפסדי אשראי	
עמדה 13-8	החלטה 1-21
גילוי כאמור יינתן בנפרד עבור כל אחד מהשלבנים (הפסדי אשראי עבור מכשירים פיננסיים שלא חלה לגביהם עליה בסיכון האשראי ממועד ההכרה לראשונה, הפסדי אשראי עבור מכשירים שלגביהם חלה עלייה משמעותית בסיכון האשראי ממועד ההכרה לראשונה ומכשירים פיננסיים פגומים עקב סיכון אשראי).	גילוי כאמור יינתן בנפרד עבור כל אחת מקבוצות המדידה (הפסדי אשראי צפויים בטווח של 12 חודשים, הפסדי אשראי חזויים לכל אורך חיי המכשיר והפסדי אשראי למכשירים בכשל).

יחד עם זאת, אנו מזהים שלוש בעיות בהתייחסות, או אי התייחסות, לשלושת השלבים הנ"ל באזורים אחרים של עמדת הסגל החדשה, וזאת בהקשר סעיפים 35ג, 35ט ו-35 בתקן.

סעיף 35ג (חשיפה לסיכון אשראי)

אנו גם מודים לכם על תיקון עמדת הסגל בנוגע למידע אודות חשיפה לסיכון אשראי שגילוי נדרש בסעיפים 35ג ו-8בט בתקן, לרבות גילוי כמותי על מצב עומק הפיגור. כעת, עמדת הסגל מדגישה כי גילוי אודות חשיפה לסיכון אשראי:

"נדרש אף במקרים בהם לשאלה אם סיכון אשראי עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה אין השפעה ישירה על גובה ההפרשה (לדוגמא – כאשר מדובר באשראי שאורך החיים שלו אינו עולה על 12 חודש ולפיכך אין הבדל בין הפרשה להפסדי אשראי צפויים ל-12 חודש ובין הפרשה להפסדי אשראי צפויים לאורך חיי המכשיר)".

אנו מפנים את תשומת לבכם למה שנראה כטעות קולמוס בקטע המוביל לציטוט לעיל – היינו, החלפת הביטוי "כל אחד מהשליבים" במונח "רמות דירוג סיכון אשראי":

כל אחד מהשליבים

לעמדת סגל הרשות, מידע לפי רמות דירוג סיכון האשראי נדרש אף במקרים בהם לשאלה אם סיכון אשראי עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה אין השפעה ישירה על גובה ההפרשה (לדוגמא – כאשר מדובר באשראי שאורך החיים שלו אינו עולה על 12 חודש ולפיכך אין הבדל בין הפרשה להפסדי אשראי צפויים ל-12 חודש ובין הפרשה להפסדי אשראי צפויים לאורך חיי המכשיר).

הפסקה הזו, כפי שהיא כתובה כיום, אינה עושה היגיון. נזכירכם כי הטענה (השגויה) המשתמעת מדוחות כספיים של חברות מסוימות הנסחרות בבורסת תל אביב היא כי מכיוון שלצורך מדידת ההפרשה של "אשראי שאורך החיים שלו אינו עולה על 12 חודשים" אין צורך לזהות חובות "שסיכון האשראי שלהם עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה", אזי גם אין צורך לתת גילוי ליתרת חובות "שסיכון האשראי שלהם עלה באופן משמעותי ממועד ההכרה לראשונה" (כנדרש בסעיף 35ג) בקרב "אשראי שאורך החיים שלו אינו עולה על 12 חודשים". לא נשמעה טענה, ולא יכולה להישמע טענה, כי יש קשר כלשהו בין המונח "עלייה משמעותית בסיכון האשראי ממועד ההכרה לראשונה" לבין המונח "רמות דירוג סיכון האשראי". זאת מכיוון שהמונח "רמות דירוג סיכון האשראי" מתייחס אך ורק לסיכון האשראי ביום המאזן בלבד, ללא קשר לסיכון האשראי במועד ההכרה לראשונה.

להבהרת נקודה זו הביטוי בגילוי לפי סעיף 35ג, שנותנת חבר האשראי החוץ בנקאית GOEASY, שהדוחות הכספיים שלה מבוקרים על ידי EY טורונטו:¹

¹ <https://investors.goeasy.com/static-files/7921c5f3-e95d-44ac-8ede-5c98b663940f>

As at December 31, 2022					
	Median TransUnion Risk Score	Stage 1 (Performing)	Stage 2 (Under- Performing)	Stage 3 (Non- Performing)	Total
Low risk	634	1,531,982	1,471	239	1,533,692
Normal risk	551	814,108	8,032	679	822,819
High risk	498	217,305	145,032	75,846	438,183
Total	579	2,563,395	154,535	76,764	2,794,694

חובות בדירוג "סיכון גבוה" כוללים גם חובות שהיו ב"סיכון גבוה" במועד ההכרה לראשונה, ולכן הם בשלב 1 וההפרשה להפסד בגינם היא לפי 12 חודשים וגם חובות שהיו ב"סיכון נמוך" או ב"סיכון נורמלי" במועד ההכרה לראשונה, ולכן הם בשלב 2 וההפרשה להפסד בגינם היא לפי מלוא אורך החיים. ראו גם את השורה "standard grade" בדוגמה הבאה בחוברת הדרכה של EY:²

In \$ million 31 December 2022					
	Gross carrying amount				
Internal rating grade	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI	Total
Performing					
High grade	9,133	-	-	-	9,133
Standard grade	1,230	1,857	-	-	3,087
Non- performing					
Sub-standard grade	-	206	-	-	206
Low grade	-	-	93	-	93
Individually impaired	-	-	250	114	364
Total	10,363	2,063	343	114	12,883

אנו חוששים, כי הפסקה הנ"ל בעמדת הסגל, כפי שהיא מנוסחת כיום, עם טעות קולמוס, עלולה להוביל חברות מובילות בענף (כגון, מימון ישיר, מלרן ומיכמן, המבוקרות ע"י EY ישראל), להמשיך לא לציית לדרישת סעיף 35ג, קרי לא לסווג בדוחותיהן הכספיים את יתרת האשראי ברוטו לשלושת השלבים המתוארים בעמדת הסגל בהקשר הגילוי הנדרש בסעיף 35ח.

² https://www.ey.com/en_gl/ifrs-technical-resources/good-bank-international-limited-december-2022

בנוסף לצורך בתיקון טעות הקולמוס, יתכן ויש גם צורך בתיקון הערת שוליים 12, המפנה להנחיות יישום IFRS7, כהאי לישנא: "ראו גם דוגמא ליישום בסעי' IG20C". אנו מפנים את תשומת לבכם ל- IFRS Staff Paper, Agenda reference: 12H, מפברואר 2023, שם נאמר בקשר עם הדוגמה שאליה מפנה הערת השוליים:

"We have been informed about a potential lack of clarity in paragraph IG20C of the implementation guidance accompanying IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures because that paragraph fails to state that the example does not illustrate all the requirements in paragraph 35M of IFRS 7."

ובהתאם, מוצע כי להנחיות היישום יתווסף הקטע הבא המודגש בקו תחתון:

"This guidance suggests possible ways to apply some of the disclosure requirements in IFRS 7 and does not illustrate all the requirements in IFRS 7."

וראו גם Agenda reference: 3F, מנובמבר 2022, שם הוצע להוסיף את הקטע הבא לטקסט של IG20C:

"this example does not illustrate all the requirements in paragraph 35M of IFRS 7"

אנו מציעים להוסיף להערת שוליים 12 תרגום של הסייג לעיל, קרי להבהיר שהדוגמה בהנחיות היישום אינה משקפת את כל דרישות הגילוי בסעיף 35ג. אחרת עלולות חברות מסוימות בענף, או רואי החשבון המבקרים שלהן, לחשוב אחרת, ולפעול בהתאם.

כאמור, סעיף 35ג דורש כי יתרת האשראי ברוטו תפולח לפי "רמות דירוג סיכון אשראי" (או לפי מצב עומק הפיגור בהתאם לסעי' 8ט), עבור כל אחד משלושת השלבים. כלומר, סעיף 35ג דורש הצגת מידע במטריצת שלבים ארמות דירוג סיכון אשראי (כבשתי התמונות לעיל) אן במטריצת שלבים אמצע עומק הפיגור, כבתמונה להלן, מדוחות Amigo Holdings PLC הבריטית:³

---

³ <https://www.amigopl.com/investors/annual-report-2022>

Financial statements

Notes to the consolidated financial statements continued for the year ended 31 March 2022

14. Customer loans and receivables continued

The following table splits the gross loan book by arrears status, and then by stage respectively for 31 March 2022.

	Stage 1 £m	Stage 2 £m	Stage 3 £m	Total £m
Up to date	120.5	11.6	—	132.1
1–30 days	8.3	12.8	—	21.1
31–60 days	—	8.0	—	8.0
>60 days	—	—	24.2	24.2
	128.8	32.4	24.2	185.4

לפיכך, אנו מציעים כי המשפט הבא בתחתית עמוד 3 בעמדת הסגל,

לאור האמור, לעמדת הסגל, חברת
אשראי חוץ בנקאי אשר אינה משתמשת ומציגה בדוחות הכספיים לצורך פילוח רמות הסיכון מדד
אחר (שאינו גיול אשראי), נדרשת להציג **בדוחות הכספיים** גיול אשראי.

יוארך כלהלן:

לאור האמור, לעמדת הסגל, חברת
אשראי חוץ בנקאי אשר אינה משתמשת ומציגה בדוחות הכספיים לצורך פילוח רמות הסיכון מדד
אחר (שאינו גיול אשראי), נדרשת להציג **בדוחות הכספיים** גיול אשראי,
בנפרד עבור כל אחד מהשלבים (הפסדי אשראי עבור מכשירים פיננסיים שלא חלה לגביהם עליה
בסיכון האשראי ממועד ההכרה לראשונה, הפסדי אשראי עבור מכשירים שלגביהם חלה עלייה
משמעותית בסיכון האשראי ממועד ההכרה לראשונה ומכשירים פיננסיים פגומים עקב סיכון
אשראי).

סעיפים 35 ו-35ט(ב) (בהקשר "חובות שמועד פרעונם המקורי שונה בהסכמת הצדדים")

עמדת סגל 8-13 כוללת דרישת גילוי, שאינה קיימת ב-IFRS 7:

"בנוגע לגילוי אשראי, הסגל מדגיש כי במסגרת עמודת החובות שאינם בפיגור יש להציג אך ורק חובות שטרם הגיע מועד פירעונם המקורי. חובות שמועד פרעונם המקורי שונה בהסכמת הצדדים ורק בשל כך אינם בפיגור יש להציג בנפרד."

על אף שאין ב-IFRS דרישת גילוי גורפת שכזאת,⁴ לדעתנו הדרישה החדשה ראויה ומוצדקת בהינתן סביבת האשראי החוץ בנקאי בישראל.

יחד עם זאת, אנו מודאגים מכך שעמדת הסגל אינה מפנה, ולו בהערת שוליים, לדרישת גילוי קשורה בסעיף 35(ב), המנוסחת ביחס לשלושת השלבים:

"ישות תיתן גילוי לערך בספרים ברוטו בסוף תקופת הדיווח של נכסים פיננסיים שתוקנו ממועד ההכרה לראשונה כאשר [הם מסווגים לשלב 2 או שלב 3] ושמהלך תקופת הדיווח [סיווגם השתנה לשלב 1]".

אנו גם מודאגים מכך, שבהקשר הסדרי פריסה או תיקונים אחרים לחוב המקורי, עמדת הסגל החדשה אינה מפנה לסעיף 35ט(ב), הדורש מתן גילוי "למידע כמותי ואיכותי רלוונטי" אודות "שינויים משמעותיים בערך בספרים ברוטו של מכשירים פיננסיים במהלך התקופה", לרבות מעבר של סכומים מהותיים בין שלבים כתוצאה "מתיקון של תזרימי מזומנים חוזיים של נכסים פיננסיים שתוצאתו אינה גריעה", למשל כתוצאה מ"אירוע פריסה", **המתואר בהערת שוליים 12 בעמדת הסגל החדשה**, שבמסגרתו משתנה סיווג חוב בין שלבים.

העדר אזכור מפורש בעמדת הסגל לגילויים הנדרשים בסעיפים 35(ב) ו-35ט(ב) אודות "חובות שמועד פרעונם המקורי שונה בהסכמת הצדדים" ושל חובות שתוקנו בצורה אחרת – אל מול העמדת דרישות גילוי שאינן קיימות בתקן לגבי אופן הצגת חובות אלה בטבלאות גיול -- עלול לשדר לתאגידים מסר כי סגל הרשות אינו מייחס חשיבות לדרישת גילוי ב-IFRS המבוססות על מודל שלושת השלבים.

סעיף 35ט (שינויים משמעותיים בערך בספרים ברוטו של מכשירים פיננסיים במהלך התקופה)

החלטה 1-21 (שהוחלפה בעמדה 8-13), מצטטת קטעים מתוך סעיף 35ט (הדורש מתן גילוי אודות שינויים משמעותיים בערך בספרים ברוטו של מכשירים פיננסיים במהלך התקופה), ומעודדת חברות לתת:

"הסבר **כמותי** ואיכותי על האופן שבו שינויים משמעותיים בערך בספרים של הנכסים הפיננסיים [ברוטו] תרמו לשינויים בהפרשה להפסד".

---

⁴ עבור נכסים פיננסיים שאינם במסגרת פעילות מתן אשראי, סעיף 35ט דורש מתן גילוי ליתרת הנכסים ש"תוקנו לאחר שהם היו בפיגור של יותר מ-30 יום".

דרישת גילוי זו הועלמה מעמדת הסגל החדשה. יותר מזה, בעמדת הסגל החדשה אין כל התייחסות אחרת לדרישת גילוי אודות תנועות משמעותיות בחשבון האשראי ברוטו, לרבות תנועות חובות בין שלבים.

ההשמטה האקטיבית של ההתייחסות, שהייתה בהחלטת 1-21, לדרישות הגילוי בסעיף 35ט עלולה להעצים את המסר לתאגידים כי סגל הרשות אינו מייחס חשיבות לדרישות הגילוי ב-IFRS 7 המבוססות על סיווג החובות ברוטו לשלושת השלבים.

נציין כי בסביבה הכלכלית הנוכחית, ובהינתן שחלק גדל והולך של תיקי האשראי הוא לזמן ארוך, דרישת הגילוי בסעיף 35ט(ד) רלבנטית יותר מתמיד (ולא רק לדוחות מימון ישיר). סעיף זה דורש, בין השאר, מתן גילוי כמותי לתנועות משמעותיות של חובות משלב 1 לשלב 2, אשר תרמה לשינויים בהפרשה להפסד. למותר לציין, כי התעלמות כני"ל של עמדת הסגל עשויה לפגוע גם באיכות הדיון והניתוח של ההנהלה במצב הכספי ובתוצאות העסקיות.

לסיכום

לאור כל האמור לעיל, אנו חוששים כי עמדת סגל חשבונאית 8-13 עלולה ליצור רושם אצל חברות אשראי חוץ בנקאי מסוימות, או רואי חשבון מבקרים מסוימים, כי סגל הרשות לא מייחס חשיבות (1) לסיווג יתרת האשראי ברוטו לשלושת השלבים, כנדרש בסעיף 35ט ג, ו/או (2) למתן גילוי לתנועות משמעותיות של סכומי ברוטו בין השלבים, כנדרש בסעיף 35ט, ו/או (3) לדרישות גילוי בתקן, המבוססות על סיווג חובות לשלושת השלבים, אודות חובות שמועד פרעונם המקורי שונה בהסכמת הצדדים או תוקנו בדרך אחרת.

אנו מקווים כי סגל הרשות יפרסם הבהרה, אשר תבהיר כי אלה אינם פני הדברים.

בברכה,

גילוי נאות - התנועה להגנת ציבור המשקיעים